DOMSTOLENS DOM
AF 26. FEBRUAR 1975 [1]

W. Cadsky Spa
mod Istituto Nazionale per il Commercio Estero
(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Tribunale di Bolzano)

Sag 63/74

Sammendrag

1. *Told — afgifter med tilsvarende virkning — begreb — eksport — kvalitetskontrol — ingen tjeneste faktisk ydet*
   (EØF-traktaten, artiklerne 9, 12, 13, 16)

2. *Eksporttold — landbrugsprodukter — frugt og grøntsager — afgift med tilsvarende virkning — afskaffelse — forordningsbestemmelser — begrænsning til importafgifter — ikrafttrædelsesdato*
   (EØF-traktatens artikel 16, Rådets forordning nr. 159/66, artikel 13)

1. Enhver økonomisk byrde, der pålægges ensidigt og belaster indenlandske varer ved grænseovergangen, udgør uanset benævnelse eller opkrævningsmåde, når der ikke er tale om en told i egentlig forstand, en afgift med tilsvarende virkning i den i traktatens artikler 9, 12, 13 og 16 forudsatte betydning, selv om den ikke opkræves til fordel for staten. Den kan ikke være et modstykke til den tjeneste, der faktisk ydes eksportøren, når denne består i en kvalitetskontrol af eksporterede produkter og er forbundet med et forbud mod at eksportere produkter, der ikke svarer til de kvalitetsnormer, der er opregnet i den nationale lovgivning, selv om det forudsættes, at en sådan forstyrrelse af varernes frie bevægelighed er lovlig, når der ikke findes nogen fællesskabsordning om kvalitet.

2. Da artiklerne 39 — 46 ikke indeholder nogen afvigelse fra traktatens artikel 16, får forbudet mod eksporttold og afgifter med tilsvarende virkning umiddelbar virkning for alle produkter fra den 1. januar 1962. Når det i artikel 13 i forordning nr. 159/66 (JO af 27. oktober 1966, s. 3286/66) bestemmes, at told og afgifter med tilsvarende virkning skal afskaffes fra den 1. januar 1967, kan denne dato altså kun henvise til told og afgift ved import, som endnu var gældende mellem medlemsstaterne.

I sag 63/74

angående en anmodning, som i henhold til EØF-traktatens artikel 177 af

1 — Processprog: Italiensk.

Tribunal de Bolzano er indgivet til Domstolen for i den sag, der verserer for nævnte ret mellem

W. CADSKY A/S

og

ISTITUTO NAZIONALE PER IL COMMERCIO ESTERO

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikel 16 og artikel 13 i forordning nr. 159/66/EØF (JO af 27. 10. 1966, s. 3286/66).

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten R. Lecourt, afdelingsformændene Mertens de Wilmars og Mackenzie Stuart (refererende), dommerne A. M. Donner, R. Monaco, P. Pescatore, H. Kutscher, M. Sørensen og O'Keeffe,

generaladvokat: A. Trabucchi
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

I — De faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

1. I november 1973 og i februar 1974 sendte W. Cadsky A/S ad jernbane 2 sendinger salat til Tyskland af en art, som ikke er specificeret i forelæggelseskendelsen. Selskabet skulle betale Istituto Nazionale per il Commercio Estero (herefter ICE) 2 afgiftsbeløb på 1 440 lire og 1 260 lire; disse afgifter var knyttet til en kvalitetskontrol af produktet og en følgende påsætning af et nationalt eksportmærke.

2. Det italienske lovdekret nr. 2213 af 20. december 1937 — som ændrer de tidligere bestemmelser og navnlig bestemmelserne i lov nr. 1272 af 23. juni 1927 — foreskriver, at der ved eksport af frisk og tør frugt, sydfrugter og grøntsager (§ 1) skal anvendes et nationalt eksportmærke. Mærkets obligatoriske karakter indebærer forbud mod eksport af de varer, som er opregnet ved ministerielt dekret, herunder de store varegrupper, som er omtalt i § 1 (§ 3), uden at mærket anvendes (§ 10). Påførelsen af mærket er betinget af, at produkterne svarer til de krav om kvalitet, sortering,

indpakning og emballage, som skal fastsættes (§ 3, ændret ved lov nr. 839 af 4. oktober 1966). Til overholdelse af disse krav er der foreskrevet en kontrol ved ICE (§ 6), som ligeledes overvåger påførelsen af mærket (§ 2). For at kunne afholde de udgifter, der følger af de overdragne opgaver, modtager ICE provenuet af en afgift, der beregnes forholdsmæssigt af mængderne af eksporterede frugter, sydfrugter og grøntsager, også dem som ikke er underkastet mærketvangen (§ 9).

Ifølge § 9, stk. 3 bør ICE anvende det eventuelle overskud, der resulterer af forskellen mellem indtægter og udgifter, til at organisere særlige informationstjenester til fremme af eksporten af italienske frugter og grøntsager samt til at iværksætte fremstød til forbedring af italienske frugt- og grøntsagsprodukter i overensstemmelse med eksporthandelens krav. Afgiftsbeløbet, som sidst blev fastsat ved lov nr. 894 af 9. november 1950, udgør for grøntsager 20 lire pr. 100 kilo.

Det ministerielle dekret af 28. maj 1962, som indeholder nærmere regler om kvalitetskravene for og indpakningen af frugten og grøntsager samt de sydfrugter, der er undergivet ordningen med det nationale mærke, har til følge, at kontrollen af frugt og grøntsager sker systematisk, og at der til det produkt, som opfylder de nævnte betingelser, udleveres en kontrolattest udstedt i eksportørens navn; visse typer salat er undergivet ordningen med det nationale eksportmærke.

3. På fællesskabsplan er der givet fælles kvalitetsnormer i artikel 2 i forordning nr. 23 om den gradvise oprettelse af en fælles markedsordning for frugt og grøntsager (EFT-specialudgave 1959-62, s. 91; org. ref. JO nr. 30 1962, s. 965/62), som er gentaget i artikel 2 i forordning (EØF) nr. 1035/72 af 18. maj 1972.

Det bestemmes i forordning nr. 23, at produktets overensstemmelse med normerne i en første periode alene er obligatorisk for samhandelen mellem medlemsstaterne men senere efterhånden også bliver det for afsætningen i selve produktionslandet, hvilket mål skal nås senest 1. januar 1968. I løbet af den første fase skal medlemsstaterne undergive de produkter, som er beregnet til eksport til de andre medlemsstater, en systematisk kvalitetskontrol, og hvis denne får et positivt resultat, skal der udstedes en attest.

For så vidt angår salat, som er undergivet fælles kvalitetsnormer, har forpligtelsen til at overholde normerne, ligeledes for den indenlandske afsætning, været gældende fra den 1. juli 1968 i henhold til artikel 1 i forordning nr. 158/66/EØF som ændret ved forordning nr. 1040/67/EØF. Artikel 5 i forordning nr. 158/66/EØF, der er gentaget i artikel 8 i forordning (EØF) nr. 1035/72, bestemmer, at kontrollen med opfyldelsen af kvalitetsnormerne foretages ved hjælp af stikprøver »af de af de enkelte medlemsstater udpegede organer i alle handelsled samt under transporten«.

Den forpligtelse til en systematisk eksportkontrol, som var fastsat i forordning nr. 23, blev afskaffet fra den 1. januar 1970 ved forordning nr. 1040/67/EØF som ændret ved forordning nr. 1229/69/EØF.

Fra den 1. januar 1970 skal kontrollen foretages på ensartet måde ved stikprøver uden sondring mellem produkter, som afsættes på det indenlandske marked, og produkter, der er beregnet til eksport.

De nærmere gennemførelsesregler for kontrollen er blevet fastlagt i forordning nr. 2638/69/EØF. Fællesskabet er opdelt i »forsendelsesområder«: Italien omfatter 5 svarende til Norditalien, Midtitalien, Syditalien, Sicilien og Sardinien. Den handlende, som har til hensigt at sende en ladning frugt og grøntsager uden for et forsendelsesområde, skal meddele dette til kontrolorganet. Hvis dette foretager kontrollen før varens forsendelse, udsteder det en modtagelseskvittering, og en kontrolattest kan udleveres efter en kontrol, som foretages under transporten.

Forordning nr. 23 bestemmer, at medlemsstaterne blandt andre ydre betegnelser kan kræve et kontrolmærke.

4. Til gennemførelse af de af Fællesskabet vedtagne regler har Italien benyttet sig af en allerede eksisterende ordning med et nationalt eksportmærke tilpasset således, at Fællesskabets kvalitetsnormer erstatter de allerede fastsatte nationale kvalitetsnormer. I den italienske ordning har man gjort brug af den mulighed, der er hjemlet i fællesskabsnormere, ved at vælge det nationale eksportmærke som officielt kontrolmærke.

5. Selskabet Cadsky har, da det betragter den afgift, der opkræves af ICE, som en afgift med tilsvarende virkning som eksporttold og følgelig som forbudt ved EØF-traktatens artikel 16 fra den 1. januar 1962, anlagt sag mod ICE for Tribunale di Bolzano for at få godtgjort det betalte beløb.

6. Ved kendelse af 26. juli 1974 har retsformanden for Tribunale di Bolzano udsat sagen og i henhold til EØF-traktatens artikel 177 stillet Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

1. Udgør en afgift, som en stat ensidigt har indført før EØF-traktatens ikrafttræden, og som udelukkende påhviler eksportvarer (i det foreliggende tilfælde frugt og grøntsager), en afgift med tilsvarende virkning som eksporttold, eller

2. kan en sådan afgift ikke i påkommende tilfælde karakteriseres som en afgift med tilsvarende virkning, fordi:

   a) den er indført ved national lovgivning til fordel for et offentligt organ af mindre betydning, som er adskilt fra staten;

   b) den vedrører en kontrol, der skal fastslå, om varen har bestemte egenskaber, og som skal foretages før udstedelsen af en kontrolattest, således at varen ikke kan udføres, hvis den ikke er ledsaget af den nævnte attest;

   c) den er knyttet til brugen af et nationalt eksportmærke: dette mærke er obligatorisk, og varen kan ikke eksporteres, hvis den ikke er forsynet med nævnte mærke.

3. Er opkrævningen af afgifter med tilsvarende virkning som told ved eksport inden for fællesmarkedet forbudt fra den 1. januar 1962 i henhold til traktatens artikel 16 for alle produkter, herunder frugt og grøntsager, og skal artikel 13 i Rådets forordning nr. 159/66/EØF derfor fortolkes således, at den ikke strider mod traktatens artikel 16, og følgelig på den måde, at den udelukkende regulerer afskaffelsen af told og afgifter med tilsvarende virkning ved indførsler inden for Fællesskabet?

7. Forelæggelseskendelsen blev registreret på Domstolens justitskontor den 27. august 1974.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg af selskabet Cadsky, den italienske regering, den nederlandske regering og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede de mundtlige forhandlinger uden forudgående bevisførelse.

II — Skriftlige indlæg

Indlæg fra den nederlandske regering

Det forhold, at det i det foreliggende tilfælde drejer sig om en afgift, der er pålagt på grund af en kvalitetskontrol *ved eksporten* bevirker en forskel i forhold til sagerne:

— *Marimex* mod *Amministrazione finanziaria italiana* (sag nr. 29/72, Rec. 1972, s. 1309);

— *Rewe Zentralfinanz eGmbH* mod *Direktor der Landwirtschaftskammer, Westfalen Lippe* (sag nr. 39/73, Sml. 1973, s. 1039).

En kontrol ved eksporten kan have til formål at give bestemmelseslandet en vis garanti for visse kvaliteter ved produktet.

Kontrollen ved eksporten og den hertil svarende attest kan give eksportøren en fordel: han opfylder den formelle betingelse om en kontrolattest ved importen, og han sikrer sig ved importkontrollen, at hans produkt ikke lider af nogen mangel.

Da de pågældende kontrolforanstaltninger ikke svarer til de »forskellige undersøgelser og forholdsregler, som er nødvendige for at afsvække de kvantitative restriktioner«, som en medlemsstat har indført for den fri import af de pågældende produkter, er dommen i sagen forbundsrepublikken Tyskland mod *Kommissionen* (Rec. 1966, s. 243) ikke relevant.

Den kontrol, der kræves ved udstedelsen af disse attester, medfører omkostninger, som rimeligst bør bæres af det pågældende produkt og i sidste instans af forbrugeren.

Domstolen har taget hensyn til muligheden for at kræve en forholdsmæssig modydelse for en bestemt og faktisk udført tjenesteydelse.

Den nederlandske regering konkluderer, at kravet om betaling af et pengebeløb for udstedelse af en kontrolattest ved eksport ikke er nogen afgift med tilsvarende virkning som told, hvis udstedelsen af denne attest letter importen af de pågældende produkter i en anden medlemsstat, og hvis den krævede betaling ikke overstiger værdien af og omkostningerne ved kontrollen.

Indlæg fra Kommissionen

Vedrørende det første spørgsmål

Efter at have omtalt andre ordninger, som indebærer eksportafgifter knyttet til kvalitetskontrol i Italien og andre medlemsstater, behandler Kommissionen de domme, der er afsagt af Domstolen i sagerne *Marimex* (allerede citeret) og *Rewe Zentralfinanz eGmbH* (allerede citeret).

Kommissionen er af den opfattelse, at det nye element i den foreliggende sag er den form for kontrol, som afgiften er knyttet til: en kvalitetskontrol; Kommissionen spørger, hvorvidt denne kontrol kan udgøre en tjenesteydelse, som gør en modydelse berettiget.

Kommissionen bemærker, at der vedrørende visse frugter og grøntsager består en fælles markedsordning, som selv indeholder regler om kvalitetskontrol. De spørgsmål, som den forelæggende dommer har stillet, vedrører frugt og grøntsager i almindelighed. Selv om disse spørgsmål kun omfatter salater, et produkt, som er undergivet den i hovedsagen omhandlede afgift, understreger de, at visse slater kun har været omfattet af fælles bestemmelser.

Efter at have undersøgt fællesskabsbestemmelserne vedrørende den fælles markedsordning konkluderer Kommissionen med hensyn til frugt og grøntsager, som er undergivet fælles kvalitetsnormer, at disse produkters overensstemmelse med normerne — bekræftet ved en systematisk eksportkontrol — indtil den 31. december 1969 gav ret til eksport til de andre medlemsstaters markeder. Indtil den 1. juli 1969 har den importerende medlemsstat kunnet underkaste produktet en systematisk kontrol ved grænsen. Efter den 1. juli 1969 kan den importerende medlemsstat undergive det importerede produkt en stikprøvekontrol, fordi denne kontrol skal foretages på alle afsætningens stadier samt under transporten.

Kommissionen er af den opfattelse, at en systematisk kontrol ved grænsen i forbindelse med samhandelen mellem medlemsstater fra den 1. januar 1970 er i strid med den fællesskabsbestemmelse, som foreskriver en ensartet stikprøvekontrol.

For de produkter, som ikke hører under en fælles markedsordning, hævder Kom-

missionen, at en kvalitetsordning, der kun tillader eksport af varer, som opfylder en bestemt kvalitet, hvorimod andre varer kun frigives til indenlands afsætning, udgør en hindring for eksporten, dvs. en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ eksportrestriktion, som fra den 1. januar 1962 er forbudt i samhandelen mellem de oprindelige medlemsstater i henhold til traktatens artikel 34.

Ønsket om at sikre produkternes kvalitet er ikke dækket af det i traktatens artikel 36 indeholdte forbehold. Kommissionen konkluderer, at kvalitetskontrollen, således som den gennemføres i Italien ved ordningen med det nationale eksportmærke i samhandelen med de oprindelige medlemsstater, fra den 1. januar 1962 udgør en ulovlig foranstaltning.

Vedrørende det andet spørgsmål

Den pågældende afgift kan ikke betegnes som betaling for en faktisk ydet tjeneste:

For de frugter og grøntsager, som ikke er undergivet ordningen med det nationale eksportmærke men aligevel er pålagt afgiften, er det pr. definition udelukket, at der foreligger en tjenesteydelse.

Vedrørende de frugter og grøntsager, som er undergivet Fællesskabets kvalitetsnormer, var undersøgelsen af disse normers opfyldelse ved en systematisk kontrol indtil den 31. december 1969 den efter fællesskabsretten nødvendige og tilstrækkelige betingelse for, at de kunne afsættes på de andre medlemsstaters markeder. Ydelsen fra statens side var en nøje gennemførelse af en fællesskabsregel, som gjorde en afgift ved eksport til andre medlemsstater afhængig af udøvelsen af denne kontrol. En sådan afgift, der er afledt af fællesskabsretten, kan ikke betragtes som betaling for en »tjeneste« ydet af en medlemsstat.

En foranstaltning, som i sig selv udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning eller en foranstaltning, som strider mod Fællesskabets landbrugsordninger, er ikke nogen tjenesteydelse.

I øvrigt udelukker den obligatoriske karakter af den af staten trufne foranstaltning automatisk — ifølge Kommissionens opfattelse — at der skulle være tale om en tjenesteydelse.

Endelig stiller Kommissionen spørgsmålet, om den omhandlede afgift — for det tilfælde, hvor den kan betragtes som modstykke til en tjenesteydelse — ikke overstiger tjenesteydelsens reelle værdi.

Vedrørende det tredje spørgsmål

Afgifter med tilsvarende virkning som eksporttold har været forbudt siden den 1. januar 1962. Denne dato kan ikke betvivles, fordi artikel 13 i forordning nr. 159/66/EØF ved fastsættelse af forskellige datoer henviser til afskaffelsen af foranstaltninger med tilsvarende virkning, som *finder anvendelse i samhandelen mellem medlemsstater*. Det fremhævede udtryk omfatter i sig selv givet både import og eksport, men mens det for importen har bevirket, at de i traktaten fastsatte tidsfrister blev foregrebet har det for eksporten kun deklaratorisk virkning, fordi frigivelsen af eksporten *de jure* allerede var gennemført den 1. januar 1962 i henhold til traktatens artikel 16.

Indlæg fra den italienske regering

For den italienske regering udgør den pågældende afgift en økonomisk byrde, som er forbundet med en obligatorisk tjenesteydelse vedrørende kvalitetskontrol. Ved denne tjenesteydelse garanteres den forretningsdrivende en beskyttelse i hans egen handelsmæssige interesse:

— visheden for, at varen svarer til de betingelser, der stilles på de andre medlemsstaters markeder,

— indentificering af de produkter, som er undergivet mærkeordningen, hvilket i et vist omfang forhøjer disses værdi.

Den kendsgerning, at tjenesteydelsen er obligatorisk, udelukker sådanne handelsmæssige systemer, som kan bringe sådanne forretningsdrivende i miskredit,

der anstrenger sig for at drive handel på korrekt vis.

Tjenesteydelsen er ikke nogen beskyttelse af en interesse, som ikke er defineret i det pågældende samfund som i sagen *Marimex* (tidligere nævnt), men en tjenesteydelse, påføjelsen af mærket, der særlig begunstiger den forretningsdrivende.

I denne forbindelse fremhæver den italienske regering det stigende antal økonomiske områder, på hvilke de forretningsdrivende underkaster sig kvalitetskontrol for at sikre en bedre afsætning af deres produkter.

Regeringen fremhæver, at beløbet af denne afgift ikke overstiger de reelle omkostninger ved tjenesteydelsen. Det er uden betydning, at den pågældende kontrol kun gælder eksporterede varer.

Den italienske regering konkluderer, at modydelsen til ICE for kvalitetskontrollen af grøntsager eksporteret til udlandet ikke blot savner de kendetegn, der er særlige for en afgift med tilsvarende virkning som told, hvorfor den ikke er i strid med traktatens artikel 16; den pågældende kontrol er desuden en foranstaltning, som begunstiger eksportøren, og som samtidig fremmer en mere regelmæssig og værdifuld samhandel af produkter inden for Fællesskabet.

Indlæg fra Cadsky A/S

Vedrørende det første spørgsmål

Selskabet Cadsky hævder, at den afgift, der opkræves af ICE, udgør en afgift med tilsvarende virkning som told. ICE-afgiften fremviser alle de momenter, som ifølge Domstolens retspraksis er knyttet til begrebet tilsvarende virkning som told:

Den er indført ved en stats énsidige retsakt og ikke i henhold til en fællesskabsprocedure; jfr. *Kommissionen* mod *Luxembourg* og *Belgien* (Rec. 1962, s. 813), *Kommissionen* mod *Italien* (Rec. 1969, s. 193)

Den belaster udelukkende eksporterede varer og udgør ikke nogen del af et almindeligt afgiftssystem, som ligeledes gælder for nationale produkter: jfr. *Deutschmann* mod *Tyskland* (Rec. 1965, s. 601)

Den opkræves på grund af og ved overskridelsen af grænserne: jfr. *Tyskland* mod *Kommissionen* (Rec. 1966, s. 227)

Den bevirker — omend i ringe omfang — at priserne på de afgiftsbelastede varer forhøjes: jfr. *Kommissionen* mod *Luxembourg* og *Belgien* (Rec. 1962, s. 813)

Vedrørende det andet spørgsmål

For så vidt angår punkt a) i det andet spørgsmål understreger selskabet Cadsky, at det — i henhold til Domstolens retspraksis — ikke er afgørende, at den pågældende afgift pålægges af den nationale lovgivning til fordel for et mindre offentligt organ, der er forskelligt fra staten.

For så vidt angår punkt b), bemærker selskabet Cadsky, at den italienske ordning, der bestod før Fællesskabet, var blevet vedtaget i samfundets generelle interesse, nemlig interessen i italienske produkters handelsmæssige ry i det fremmede.

De kvalitative kriterier, som er blevet erstattet af fællesskabsordningen, havde ligeledes til formål at beskytte samfundsmæssige interesser, navnlig Fællesskabets interesse i, at landbrugsproduktionen forbedres, og forbrugernes ønske om at modtage et produkt af passende kvalitet.

Fællesskabsordningen giver ikke på nogen måde medlemsstaterne bemyndigelse til at pålægge de forretningsdrivende, der eksporterer inden for Fællesskabet, at betale for statsindgreb, der består i kontrol med, om produktet opfylder Fællesskabets kvalitetsnormer.

En økonomisk afgift, der er forbundet med en kvalitetskontrol af de produkter, som er beregnet til eksport, kan ikke udgøre et modstykke til en tjenesteydelse, som administrationen præsterer i en privat eksportørs interesse. Det nationale kontrolorgan indskrænker sig til administrativt at attestere, at den forretnings-

drivende har en individuel ret til eksport, og at eksporten vil blive godkendt i det øjeblik, varen opfylder de nødvendige kvalitetsbetingelser.

Udøvelsen af en administrativ virksomhed af denne art kan ikke være en tjenesteydelse til en forretningsdrivende inden for Fællesskabet: sagerne *Deutschmann* mod *Tyskland* (allerede nævnt) og *Marimex* mod *Amministrazione Finanziaria italiana* (allerede nævnt).

Systemet med kvalitetskontrol af frugt og grøntsager garanterer heller ikke længere eksportøren en fordel bestående i, at han bliver beskyttet mod alle mulige indsigelser fra den importerende købers side vedrørende kvalitet og mangler ved de købte varer.

Fællesskabsordningen viser faktisk, at kvalitetsattesten udelukkende er beregnet til toldvæsenerne i de medlemsstater, der eksporterer eller importerer. Den omhandlede stikprøvekontrol er måske egnet til den almindelige beskyttelse af de interesser, som Fællesskabets kvalitetsnormer skal tjene, men den er ikke egnet til at beskytte interesserne hos den importerende køber, der, hvis han finder det hensigtsmæssigt, undergiver hele sendingen af frugt og grøntsager en analyse i form af en mere gennemgribende kvalitetskontrol.

Kontrollen og udleveringen af kontrolattesten giver ikke den afgiftspligtige vare særlige fordele og forøger heller ikke dens værdi, således at de ikke kan betragtes som en tjenesteydelse, der retfærdiggør en modydelse.

For så vidt angår punkt c) i det andet spørgsmål, understreger selskabet Cadsky, at en intern ordning med nationale mærker udgør en kvantitativ restriktion over for varernes frie bevægelighed i det omfang, den undergiver eksporten krav om benyttelse af det nationale mærke. En sådan kvantitativ restriktion er forbudt i henhold til traktatens artikel 30-35 og er ikke begrundet i henhold til artikel 36, da et almindeligt forbud mod eksport af varer, som ikke bærer det nationale mærke, ikke kan betragtes som en foranstaltning, der er nødvendig til beskyttelsen af det pågældende mærke.

Hvis selve den bestemmelse, der indfører forpligtelsen til at benytte det nationale mærke ved eksport, er ulovlig, svigter hele berettigelsen af ICE-afgiften. ICE-afgiften kan følgelig ikke betragtes som modstykke til en tjenesteydelse, som ikke foreligger, men som en ulovlig afgift med tilsvarende virkning som told, der bygger på en ulovlig norm, som indskrænker eksporten, hvorved den virkning forstærkes.

Selskabet Cadsky hævder subsidiært for det tilfælde, at forpligtelsen til at benytte mærket erklæres lovlig, at den afgift, ICE opkræver, ikke har karakter af et modstykke. Brugen af det indenlandske mærke ved eksport er ikke til nogen særlig nytte for den italienske eksportør, fordi de kvalitative kriterier for frugt- og grøntsagsprodukter i øjeblikket er reguleret af en udtømmende fællesskabsordning.

Endelig bemærker selskabet Cadsky, at det forhold, at det er umuligt at fastlægge nye beregningskriterier og opgøre den nytteværdi, som brugen af det nationale eksportmærke skulle have for eksportøren og de eksporterede varer, udelukker, at ICE-afgiften eventuelt som modstykke til en tjenesteydelse kan være berettiget i henhold til fællesskabsretten.

Vedrørende det tredje spørgsmål

Selskabet Cadsky bemærker, at traktatens artikel 16, som er umiddelbart anvendelig, finder anvendelse på alle kategorier af varer, herunder også landbrugsvarer.

Artikel 13 i forordning nr. 159/66/EØF skal fortolkes således, at den kun finder anvendelse på told, som er knyttet til import inden for Fællesskabet, hvorimod told ved eksport udelukkende reguleres af traktatens artikel 16.

III — De mundtlige retsforhandlinger

Under det offentlige restmøde den 14. januar 1975 har advokat Zagari for den italienske regering fremhævet, at den forelæggende dommer ikke har stillet noget spørgsmål om karakteren — lovlig eller ej — af den kvalitetskontrol, i anledning af hvilken ICE-afgiften opkræves. De stillede spørgsmål viser, at den forelæggende dommer er af den opfattelse, at denne kontrol er lovlig. Efter at have undersøgt genstanden for og proceduren for de præjudicielle sager har advokat Zagari foreslået, at Domstolen ikke behandler dette problem.

Der er afgivet mundtlige indlæg af advokaterne Ubertazzi og Cappe Capelli for Cadsky A/S og af Marenco for Kommissionen.

Generaladvokaten har fremsat sit forslag til afgørelse i retsmødet den 5. februar 1975.

Præmisser

1 Ved kendelse af 26. juli 1974, indgået på Domstolens justitiskontor den 27. august 1974, har Tribunale di Bolzano forelagt Domstolen 3 spørgsmål angående fortolkningen af begrebet afgifter med tilsvarende virkning som eksporttold, som er nævnt i EØF-traktatens artikel 16.

2 Først spørges der, hvorvidt opkrævningen af en økonomisk byrde, der pålægges eksport af frugt- og grøntsagsvarer til fordel for et ikke statsligt organ falder ind under forbudet mod afgifter med tilsvarende virkning, når provenuet er beregnet til at udligne omkostningerne ved en kvalitetskontrol, der foretages ved grænsen, udstedelse af kontrolattester og påførelse af et nationalt eksportmærke.

3 I henhold til traktatens artikel 9 er Fællesskabets grundlag en toldunion, som hviler på et forbud mod told ved indførsel fra og udførsel til andre medlemsstater såvel som alle afgifter med tilsvarende virkning;

i henhold til artikel 16 afskaffer medlemsstaterne senest ved udgangen af første etape indbyrdes udførselstold og afgifter med tilsvarende virkning;

4 når traktaten udtaler, at tolden og afgifterne skal afskaffes, sondrer den ikke mellem de formål, med hvilke de er blevet indført, eller mellem adressaterne for de deraf flydende provenuer;

berettigelsen af dette forbud må ses i den forstyrrelse, som økonomiske byrder, der pålægges ved grænseovergangen — selv om de er minimale — udgør for varernes bevægelighed, som vanskeliggøres på grund af medfølgende administrative formaliteter;

5 følgelig udgør enhver økonomisk byrde, uanset dens anvendelse eller system, der pålægges ensidigt, og belaster indenlandske varer ved grænseovergangen, når der ikke er tale om en told i egentlig forstand, en afgift med tilsvarende virkning i den i traktatens artikler 9, (12, 13) og 16 forudsatte betydning, selv om den ikke opkræves til fordel for staten.

6 Selv om det i visse tilfælde ikke er udelukket, at en bestemt tjeneste der faktisk ydes, kan berettige et forholdsmæssigt modstykke til denne tjeneste, kan det kun dreje sig om tilfælde, som ikke falder ind under bestemmelserne i traktatens artikler 9 og 16;

7 en kvalitetskontrol, der foretages af en medlemsstat udelukkende for eksporterede produkter, og som er forbundet med et forbud mod at eksportere produkter, der ikke saverer til de kvalitetsnormer, som er opregnet i den nationale lovgivning, kan ikke i sig selv udgøre en tjenesteydelse i forhold til eksportøren, selv om det forudsættes, at en sådan forstyrrelse af varernes frie bevægelighed er lovlig, når der ikke findes nogen fællesskabsordning om kvalitet;

8 selv om beskyttelsen af renommeet hos frugt- og grøntsagsprodukter fra en medlemsstat ad omvejen over en kontrolattest og brugen af et nationalt eksportmærke kan begunstige eksport af indenlandske produkter, vedrører denne fordel samtlige eksportørers generelle interesse, således at den enkelte eksportørs personlige interesse i den grad er usikker, at en afgift, der opkræves for nævnte kontrol, ikke kan betragtes som et modstykke til en bestemt — faktisk og individuelt ydet — fordel.

9 Yderligere spørges der, om opkrævningen af afgifter med tilsvarende virkning som eksporttold, der belaster eksport inden for Fællesskabet, fra den 1. januar 1962 er forbudt ved traktatens artikel 16 for alle produkter, herunder frugt- og grøntsagsprodukter, således at artikel 13 i forordning nr. 159/66/EØF (JO af 27. 10. 1966, s. 3286/66), når den fastsætter en sidste frist, skal fortolkes således, at den udelukkende henviser til afskaffelsen af told og importafgifter.

10 Det bestemmes i traktatens artikel 38, stk. 2, at bestemmelserne vedrørende fællesmarkedets oprettelse finder anvendelse på landbrugsvarer, medmindre andet er bestemt i artiklerne 39-46;

da disse artikler ikke indeholder nogen afvigelse fra traktatens artikel 16, får forbudet mod eksporttold og afgifter med tilsvarende virkning umiddelbar virkning for alle produkter fra den 1. januar 1962;

11 når det i artikel 13 i forordning nr. 159/66/ (JO af 27. 10. 1966, s. 3286/66) bestemmes, at told og afgifter med tilsvarende virkning skal afskaffes fra 1. januar 1967, kan denne dato altså kun henvise til told og afgifter ved import, som endnu var gældende mellem medlemsstaterne.

12 Der bør således svares, at en afgift, der opkræves ved grænseovergangen, som er forbundet med en obligatorisk kvalitetskontrol af de eksporterede produkter, og som giver adgang til udstedelse af en attest og til påførelse af et nationalt eksportmærke, udgør en sådan afgift med tilsvarende virkning som eksporttold, som i henhold til traktatens artikel 16 er forbudt i samhandelen mellem de oprindelige medlemsstater fra den 1. januar 1962, selv om adressaten for afgiftens provenu er en anden end staten.

Vedrørende sagsomkostningerne

13 De udgifter, der er afholdt af regeringen for Den italienske Republik, den nederlandske regering og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har fremsat indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres;

da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser,

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt den af Tribunale di Bolzano ved kendelse af 26. juli 1974 for ret:

En afgift, der opkræves ved grænseovergangen, som er forbundet med en obligatorisk kvalitetskontrol af de eksporterede produkter, og som giver adgang til udstedelse af en attest og til påførelse af et national eksportmærke, udgør en sådan afgift med tilsvarende virkning som eksporttold, som i henhold til traktatens artikel 16 er forbudt i samhandelen mellem de oprindelige medlemsstater fra den 1. januar 1962, selv om adressaten for afgiftens provenu er en anden end staten.

Lecourt Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Donner Monaco

Pescatore Kutscher Sørensen O'Keeffe

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 26. februar 1975.

A. Van Houtte
Justitssekretær

R. Lecourt
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT A. TRABUCCHI FREMSAT DEN 5. FEBRUAR 1975 [1]

Høje Ret.

Den fortolkningsanmodning, der er indgivet i den nævnte sag af retsformanden for Tribunale di Bolzano, rejser nogle problemer, som indirekte vedrører flere medlemsstater, i hvilke der inden for landbruget opkræves afgifter, som er forbundet med kvalitetskontrol. Ifølge de af Kommissionen givne oplysninger finder afgifter af en sådan art, bortset fra Italien, også anvendelse i Frankrig og i Nederlandene. Kommissionen havde oprindelig — ganske vist uden at kunne nå til en konklusion — påbegyndt fremgangsmåden til imødegåelse af overtrædelser i henhold til EØF-traktatens artikel 169, både for så vidt angår den afgift, som ligger til grund for den foreliggende sag, og vedrørende andre analoge afgifter, som opkræves på forskellige produkter fra Italien og Nederlandene.

Atter engang skal denne Domstol i forbindelse med en præjudiciel sag afgøre et

1 — Oversat fra italiensk.